

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การศึกษา เป็นปัจจัยที่สำคัญที่สุดประการหนึ่งของบุคคลและสังคม ซึ่งเป็นรากฐานส่งเสริมความเจริญมั่นคงของบุคคลและประเทศชาติ คำนึงว่าบุคคลการศึกษาช่วยพัฒนาปรับปรุงคุณภาพของบุคคลให้มีประสิทธิภาพสูงขึ้น โดยให้ความรู้ทางความรู้วิชาการและครอบคลุมไปถึงคุณภาพทางการสร้างคุณธรรม และจริยธรรมที่คงามให้แก่บุคคล มีความซื่อสัตย์ เสียสละ ฯลฯ ในด้านประเทศชาติความสำเร็จในการบริหารงานตามโครงการพัฒนา เศรษฐกิจ และสังคมต่าง ๆ ขึ้นอยู่กับประสิทธิภาพและความสามารถของกำลังคนที่มีอยู่เป็นอย่างมาก ดังนั้น การฝึกฝนอบรมให้การศึกษา และใช้กำลังคนในทางที่ถูกต้องจึงมีความสำคัญอย่างมากต่อการพัฒนาประเทศในทุกด้าน

การศึกษาเข้ามามีบทบาทต่อชีวิตคนไทยอย่างเป็นทางการ เมื่อ "พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว มีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ ให้ประกาศทรงทราบทั่วกันว่า การเล่าเรียนวิชาเป็นการสำคัญของราชการบ้านเมือง" ¹ และทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้กระทรวงธรรมการ "ตั้งโรงเรียนแห่งแรกขึ้นที่บริเวณโรงทหารมหาดเล็ก เมื่อพุทธศักราช 2414" ² เพื่อสอนหนังสือไทย สอนคิดเลข และขนบธรรมเนียมราชการ ต่อมาในปี "พุทธศักราช 2464 ได้มีการประกาศพระราชบัญญัติประถมศึกษา" ³ เป็นการศึกษาภาค

¹ กระทรวงศึกษาธิการ, ประวัติกระทรวงศึกษาธิการ (พระนคร: โรงพิมพ์คุรุสภา, 2495), หน้า 1. (พิมพ์เป็นที่ระลึกในงานฉลองวันครบหกสิบปีของกระทรวง)

² เรื่องเดียวกัน, หน้า 14.

³ เรื่องเดียวกัน, หน้า 129.

บังคับที่รัฐบังคับให้เด็กทุกคนโดยไม่เลือกเพศ ชาติ หรือศาสนา ต้องเรียนจนสำเร็จประโยค
ประถมศึกษา การจัดการศึกษาในสมัยโบราณจะเห็นได้ว่าเน้นหนักในด้านอักษรศาสตร์ และ
คณิตศาสตร์ ซึ่งมีความแตกต่างกับในปัจจุบันอยู่มาก โดยมีผู้กล่าวถึงไว้ดังนี้

จรินทร์ ชานีรัตน์ กล่าวว่

การให้การศึกษาแก่เด็กต้องมีความสมดุล เพื่อความเจริญงอกงามที่สมบูรณ์ในตัวเด็ก
ในระยะหลังนี้นักการศึกษาเริ่มมีความเป็นห่วงในเรื่องผลทางจริยศึกษา ซึ่งอาจกล่าว
ได้ถึงความประพฤติ จรรยา มารยาท ตลอดจนคุณธรรมทางจิตใจของนักเรียน ทั้งนี้
เพราะปรัชญา นโยบาย และการสอนโคเน้นหนักไปแต่ในความรู้ และสติปัญญา
ไปนั่นเอง ซึ่งตามความเป็นจริงแล้ว เด็กจะดำเนินชีวิตอยู่ในสังคมใดโดยราบรื่น
หาใช่เพราะการมีความรู้ หรือสติปัญญาดีแต่เพียงอย่างเดียวไม่ ความมีคุณธรรมทาง
จิตใจ รู้จักให้ความร่วมมือกับผู้อื่น การรู้จักเสียสละและให้ภัยแก่กันและกัน ตลอดจน
จรรยา มารยาทที่ดีงามก็เป็นปัจจัยที่สำคัญอย่างหนึ่งควย กิจกรรมทางพลศึกษาสามารถ
สร้างคุณธรรมเหล่านี้ได้ เพราะเกมส์กีฬาที่มีคุณธรรมเหล่านี้อยู่มาก ¹

ดังนั้นจะเห็นได้ว่า การพลศึกษามีส่วนสำคัญอย่างหนึ่งที่จะทำให้การศึกษาวรรลุถึง
วัตถุประสงค์ได้อย่างสมบูรณ์

สำหรับการพลศึกษาในประเทศไทยได้เริ่มมีมาตั้งแต่สมัยใดไม่ปรากฏ แต่ผู้วิจัย
คิดว่าคงจะมีความคู่กับชาติไทยมาแต่สมัยโบราณ ดังเราจะเห็นได้ว่า "พลศึกษา มีความ
เกี่ยวข้องกับชีวิตความเป็นอยู่ และวัฒนธรรมของคนทุกชาติ หรืออีกนัยหนึ่ง กิจกรรมการ
ออกกำลังกายเกือบจะเป็นชีวิตประจำวันเลยทีเดียว" ² ในปีพุทธศักราช 2435 ได้มีการ

¹ จรินทร์ ชานีรัตน์, คู่มือสอนวิชาพลศึกษาในชั้นประถมศึกษา (กรุงเทพมหานคร:
สำนักพิมพ์โอเคียนส์โตร์, 2521), หน้า 3.

² ฟอง เกิดแก้ว, ประวัติพลศึกษา (กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช,
2520), หน้า 1.

จัดตั้งกระทรวงธรรมการขึ้น" ¹ การจัดการพลศึกษาในสมัยนั้นก็ยังไม่ปรากฏอยู่ในหลักสูตรการศึกษาแห่งชาติ จนกระทั่งมาถึง พ.ศ. 2440 ได้มีการกล่าวถึงกำเนิดของการพลศึกษาขึ้นในการศึกษาของไทยว่า

"การพลศึกษามีกำเนิดมาจากการแสดงกรีฑาของนักเรียนและครูเมื่อปีพุทธศักราช 2440 ซึ่งพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวเสด็จกลับจากประพาศยุโรปครั้งแรก กระทรวงธรรมการได้จัดให้ครูและนักเรียนแสดงกรีฑาถวายทอดพระเนตรที่ท้องสนามหลวง เมื่อวันที่ 11 มกราคม ตั้งแต่นั้นเป็นต้นมาการแข่งขันกรีฑาได้จัดเป็นงานประจำปี" ² หลังจากนั้นกระทรวงธรรมการได้เล็งเห็นความสำคัญของการพลศึกษา จึงได้กำหนดไว้ในหลักสูตร แต่การจัดการพลศึกษายังขาดเจ้าหน้าที่โดยเฉพาะในค่านักการนี้ และเพ็ญมา "จัดเป็นงานของกรมหนึ่งต่างหาก เรียกว่า กรมพลศึกษา เมื่อพุทธศักราช 2476" ³ หลังจากนั้นการพลศึกษาของประเทศไทยจึงได้เริ่มมีบทบาทต่อวงการศึกษามากขึ้นเรื่อย ๆ และวัตถุประสงค์ของการพลศึกษาที่ได้เปลี่ยนไปจากเดิม ทว่า "เพื่อให้สุขภาพสมบูรณ์แข็งแรง และมีชีวิตอยู่อย่างปกติสุขที่สุด" ⁴ มาเป็นการมองเห็นความสำคัญของพลศึกษาอย่างกว้างออกไปอีก คือ "ส่งเสริมให้บุคคลได้มีการพัฒนาทั้งทางด้านร่างกาย จิตใจ อารมณ์ และสังคม เพื่อจะมีชีวิตอยู่อย่างสมบูรณ์" ⁵ นอกจากนี้ได้มีผู้ที่เกี่ยวข้องกับการพลศึกษาหลายท่านได้ให้ความหมายและความสำคัญของวิชาพลศึกษาไว้ดังนี้ คือ

¹ กระทรวงศึกษาธิการ, ประวัติกระทรวงศึกษาธิการ, หน้า 1.

² เรื่องเดียวกัน, หน้า 122.

³ เรื่องเดียวกัน, หน้า 122.

⁴ ฟอง เกิดแก้ว, ประวัติพลศึกษา, หน้า 3.

⁵ เรื่องเดียวกัน, หน้า 3

กอง วิสุทธารมณ กล่าวว่

การพลศึกษา คือ การฝึกฝนร่างกายให้มีสมรรถภาพที่ดีขึ้น โดยใช้กิจกรรมบางอย่างเป็นเครื่องประกอบการพลศึกษา ส่งเสริมให้ร่างกายเจริญงอกงาม เติบโตแข็งแรง ว่องไว ส่งเสริมอบรมจิตใจให้เป็นผู้มีระเบียบวินัย หนักแน่น อคทน รุปร่างดี มีจิตใจสูง สว่าง สรรคสามัคคี ¹

ไพฑูรย์ จัยสิน ไคกล่าวว่

วิชาพลศึกษาเป็นการศึกษาแขนงหนึ่งที่สามารถสนองวัตถุประสงค์และความมุ่งหมายของการศึกษา กล่าวคือ วิชาพลศึกษา คือ วิชาการศึกษาที่ใช้กิจกรรมการออกกำลังกาย หรือการเล่นกีฬาเป็นสื่อของการเรียน ผลจากการเข้าร่วมกิจกรรมจะทำให้ผู้เข้าร่วมนั้นมีความเจริญและพัฒนาทางร่างกาย จิตใจ อารมณ และสังคม ซึ่งบรรลุตามความมุ่งหมายของการศึกษาที่ตั้งไว้ ²

วรศักดิ์ เพียรชอบ กล่าวว่

วิชาพลศึกษา คือ การศึกษาแขนงหนึ่งซึ่งมีวัตถุประสงค์ และความมุ่งหมายเช่นเดียวกับ การศึกษาอื่น ๆ คือ เป็นวิชาที่จะส่งเสริมให้นักกีฬาได้พัฒนาการทางกาย ร่างกาย จิตใจ อารมณ สังคม แตกต่างจากวิชาอื่น ๆ ก็ตรงที่วิธีการและสื่อที่นำมาใช้ คือ พลศึกษาใช้กิจกรรมการออกกำลังกายหรือการเล่น กีฬาเป็นสื่อกลางของการเรียน โดยให้นักเรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรมพลศึกษาต่าง ๆ ³

¹ กอง วิสุทธารมณ, การพลศึกษากับการพัฒนาประเทศ, เอกสารคำบรรยาย ๗ หอประชุมกรมศาสนา, 28 มกราคม 2513. (อัคราเนา).

² ไพฑูรย์ จัยสิน, "ปัญหาในการดำเนินการพลศึกษาในโรงเรียนมัธยมแบบประสม," (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต แผนกวิชาพลศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2513), หน้า 139.

³ วรศักดิ์ เพียรชอบ, "ความหมายและวัตถุประสงค์ของวิชาพลศึกษา," วารสารพลศึกษา 1 (มิถุนายน 2512): 10.

บราวน์ คามิลเล และ แคสซิดี โรซาลินด์ (Brown Camille, and Cassidy Rosalind) กล่าวว่า

การพลศึกษาเป็นโปรแกรมหนึ่งในโรงเรียน ซึ่งเป็นการศึกษาค้นคว้าและวิทยาศาสตร์ในการเคลื่อนไหวของมนุษย์ ซึ่งจำเป็นในการดำเนินชีวิตสำหรับโลกปัจจุบัน และเพื่อการพัฒนาความสามารถเคลื่อนไหวและพฤติกรรมของมนุษย์ โดยใช้กิจกรรมการเคลื่อนไหวเป็นสื่อ และกฎกระทำเหล่านั้นจะมีข้อกำหนดเป็นกฎเกณฑ์แสดงออกอย่างชัดเจนหรือแสดงโดยหลักความจริงตามธรรมชาติ¹

ชาร์ล เอ บุชเชอร์ (Charles A. Bucher) ได้กล่าวถึงจุดประสงค์ของวิชาพลศึกษา ไว้ดังนี้

1. จุดประสงค์ในการพัฒนาทางร่างกาย จุดประสงค์ค่านี้นี้เกี่ยวข้องกับโปรแกรมของกิจกรรมเพื่อเสริมสร้างพลังงานของร่างกายในแต่ละบุคคล ตลอดจนการพัฒนาระบบของอวัยวะต่าง ๆ ของร่างกาย
2. จุดประสงค์ในการพัฒนาค่านักเล่น จุดประสงค์ค่านี้นี้เกี่ยวข้องกับทำให้ร่างกายเคลื่อนไหวอย่างมีประโยชน์ โดยใช้พลังงานที่สะดวกความคล่องแคล่วและสามารถประกอบกิจกรรมได้อย่างสวยงาม ในกิจกรรมกีฬาและการเล่น
3. วัตถุประสงค์ในการพัฒนาสติปัญญา วัตถุประสงค์ในค่านี้นี้เกี่ยวข้องกับการรวบรวมความรู้เกี่ยวกับร่างกาย โดยสามารถคิดและอธิบายความรู้ที่ได้
4. วัตถุประสงค์ในการพัฒนาทางสังคม วัตถุประสงค์ค่านี้นี้เกี่ยวข้องกับการช่วยบุคคลในการปรับตัว และการปรับตัวในกลุ่มในฐานะเป็นหน่วยหนึ่งของสังคม²

¹ Brown Camille, and Cassidy Rosalind, Theory in Physical Education: A Guide to Programs Change (Philadelphia: Lea and Febiger, 1963), p. 54.

² Charles A. Bucher, Foundation of Physical Education (Saint Louis: The C.V. Mosby, 1975), p. 611.

จากความหมายและวัตถุประสงค์ของการพลศึกษาที่กล่าวมาแล้วนั้น พลศึกษาเป็นกระบวนการศึกษาแขนงหนึ่งซึ่งส่งเสริมให้บุคคลได้มีการพัฒนาในทุกด้าน คือ ด้านร่างกาย อารมณ์ สังคม และจิตใจ เพราะฉะนั้น การพลศึกษาจึงมีความสำคัญและจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องจัดให้มีอยู่ในกระบวนการของการศึกษาในทุกชั้นตอน

สำหรับการอาชีวศึกษาซึ่งเป็นการศึกษาค้นคว้าด้านวิชาชีพได้เริ่มจัดตั้งขึ้นมาภายหลังการเปลี่ยนแปลงการปกครองประเทศ โดยเฉพาะอย่างยิ่งเกิดขึ้นภายหลังจากประกาศใช้แผนการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2479 แผนนี้เป็นแผนแรกที่เรียกการจัดการศึกษาวิชาชีพว่าการอาชีวศึกษารับงานวิชาชีพจากวิสามัญศึกษามาจัดเป็นอาชีวศึกษา ทั้งในระดับประถมและมัธยม การบริหารงานได้จัดเป็นกองอาชีวศึกษาชั้น 1 ด้านการจัดสอนวิชาพลศึกษาในสถาบันอาชีวศึกษานั้นได้มีการจัดสอนวิชาพลศึกษา เพื่อให้เกิดการพัฒนาในทุกด้านของมนุษย์ คือ ด้านร่างกาย อารมณ์ สังคม และจิตใจ ตามหลักสูตรของกระทรวงศึกษาธิการ ซึ่งได้แก่ หลักสูตรประโยคอาชีวศึกษาชั้นกลาง แผนกเกษตรกรรม พุทธศักราช 2491 ได้กล่าวไว้ว่า "หลักสูตรนี้กำหนดให้เรียนวิชาสามัญรวมทั้งวิชาพลศึกษา ในรอบสัปดาห์หนึ่งได้กำหนดเวลาให้เรียนราวหนึ่งในห้าของเวลาทั้งหมด" ² โดยจัดสอนวิชาพลศึกษาในชั้นปีที่ 1 ถึงปีที่ 3 ต่อมาในปี พุทธศักราช 2503 ได้มีหลักสูตรชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายฉบับปีพุทธศักราช 2503 ออกมาใช้ แต่ไม่มีการจัดวิชาพลศึกษาไว้ในหลักสูตรของชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย รวมถึงระดับอาชีวศึกษาคณะวิชาพลศึกษาได้จัดให้มีขึ้นในสถาบันอาชีวศึกษาอีก ใน พ.ศ. 2518 เมื่อมีการประกาศใช้หลักสูตรชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย พุทธศักราช 2518 และการจัดสอนวิชาพลศึกษาในสถาบันอาชีวศึกษา ได้ยึดแนวทางการจัดพลศึกษาตามหลักสูตรนี้ ซึ่งได้กล่าวไว้ว่า

¹ บุญยศักดิ์ ใจจงกิจ, เทคโนโลยีอาชีวศึกษาข้างอุตสาหกรรม (กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้า, 2519), หน้า 15.

² กระทรวงศึกษาธิการ, หลักสูตรประโยคอาชีวศึกษาชั้นกลาง แผนกเกษตรกรรม พุทธศักราช 2491 [ม.ป.ท., ม.ป.ป.]

ผู้ที่เรียนจบหลักสูตรจะต้องเรียนวิชาต่าง ๆ ตามที่กำหนดให้อย่างน้อย 100 หน่วยกิต ในจำนวนนี้ให้เรียนวิชาบังคับ 34 หน่วยกิต โดยแบ่งหน่วยกิตสำหรับวิชาบังคับ ดังนี้

1. วิชาภาษาไทย 12 หน่วยกิต
2. วิชาสังคมศึกษา 12 หน่วยกิต
3. วิชาวิทยาศาสตร์ 6 หน่วยกิต
4. วิชาพลานามัย 4 หน่วยกิต (วิชาพลานามัยมีวิชาพลศึกษา และสุขศึกษา

รวมอยู่ด้วยกัน)

นอกจากนี้ยังกำหนดวิชาเลือกในหมวดวิชาพลานามัยอีก 12 หน่วยกิต¹ การจัดทำแผนการสอนหมวดวิชาพลานามัย ได้จัดขึ้นโดยกำหนดจุดประสงค์ไว้ในหลักสูตร ดังนี้

1. เพื่อให้มีความรู้ความเข้าใจ มีทักษะ และเจตคติที่ดีทางด้าน สุขศึกษา พลศึกษา นันทนาการ และการกีฬา
2. เพื่อให้เกิดพัฒนาการทางร่างกายและจิตใจ อารมณ์และสังคม
3. เพื่อให้เกิดคุณลักษณะที่ดี มีคุณธรรม และพฤติกรรมที่สังคมยอมรับเน้นในเรื่อง ความมีน้ำใจนักกีฬา ความสามัคคี ความยุติธรรม รู้จักแก้ปัญหา
4. เพื่อเสริมสร้างสมรรถภาพทางร่างกายให้สมบูรณ์ มีความแข็งแรง ความเร็ว ความอดทน ความคล่องแคล่วองไว
5. เพื่อให้รู้จักรับผิดชอบในการป้องกันรักษา และเสริมสร้างสุขภาพกับสวัสดิภาพ ของตนเองและส่วนรวม
6. เพื่อให้นำความเข้าใจและประสบการณ์ไปใช้ให้เป็นประโยชน์ต่อตนเองและสังคม

¹ กระทรวงศึกษาธิการ, หลักสูตรประโยคมัธยมศึกษาตอนปลาย พุทธศักราช 2518 (กรุงเทพมหานคร: แผนกช่างพิมพ์โรงเรียนสารพัดช่างพระนคร, 2518), หน้า 3.

การที่จะให้วิชาพลศึกษาเกิดประโยชน์ตามแผนการศึกษาชาติ และจุดประสงค์ของหลักสูตร ตามที่กล่าวมาแล้วข้างต้นโดยสมบูรณ์นั้น จะต้องขึ้นอยู่กับการจัดดำเนินการพลศึกษาในสถานนั้น ๆ เป็นสำคัญ ดังนั้น จึงต้องมีการศึกษาถึงวิธีการจัดดำเนินการโปรแกรมพลศึกษา ตลอดจนปัญหาที่เกิดขึ้น ทั้งนี้เพื่อนำมาเป็นแนวทางในการจัดโปรแกรมพลศึกษาให้โดยลดี ผู้วิจัยมีความสนใจในเรื่องการจัดโปรแกรมพลศึกษาในสถานอาชีวศึกษาเป็นอย่างยิ่ง เพราะ "วิชาพลศึกษา มีความสำคัญเป็นอย่างมากในหลักสูตรของโรงเรียน มีส่วนช่วยพัฒนาร่างกายให้แข็งแรงสมบูรณ์ มีการเจริญเติบโตอย่างเต็มที่ มีสติปัญญาเฉลียวฉลาด มีอารมณ์ดี มีนั้คง และสามารถเข้ากับผู้อื่นได้"¹ แต่การจัดดำเนินการโปรแกรมพลศึกษาในสถานอาชีวศึกษาได้ขาดหายไปถึง 15 ปี และมาเริ่มจัดขึ้นใหม่ในปี พ.ศ. 2518 จึงคาดว่าจะมีปัญหาความพร้อมในการจัดดำเนินการพลศึกษาในสถาน ดังนั้น ผู้วิจัยจึงได้ทำการศึกษาถึงสภาพของปัญหา วิธีการจัด และดำเนินการโปรแกรมพลศึกษาในสถานอาชีวศึกษาต่าง ๆ เพื่อนำมาเป็นแนวทางในการปรับปรุงการจัดดำเนินการโปรแกรมพลศึกษาในสถานอาชีวศึกษาให้ดียิ่งขึ้นต่อไป

ความมุ่งหมายของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาถึงสภาพปัญหา วัตถุประสงค์ และการจัดดำเนินการโปรแกรมพลศึกษาในสถานอาชีวศึกษาของรัฐบาลและเอกชนในกรุงเทพมหานครต่าง ๆ ต่อไปนี้
  1. คานบุคกลางกร
  2. โครงการสอนพลศึกษาในโรงเรียน

---

¹ วิสิฐ เชมะกาตะพันธ์, "ปัญหาการจัดและดำเนินการโปรแกรมพลศึกษาในโรงเรียนพณิชยการในกรุงเทพมหานคร," (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบัณฑิต แผนกวิชาพลศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2522).

3. โครงการจัดการแข่งขันกีฬาภายในโรงเรียน
4. โครงการจัดการแข่งขันกีฬาระหว่างโรงเรียน
5. โครงการจัดกิจกรรมเพื่อนันทนาการ
6. โครงการจัดกิจกรรมพิเศษสำหรับนักเรียนที่ผิดปกติ
7. คำนสถานที่ อุปกรณ์และเครื่องอำนวยความสะดวก
8. คำนหลักสูตรและเอกสารอื่น ๆ

ขอบเขตของการวิจัย.

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยมุ่งศึกษาถึงปัญหาและการจัดดำเนินโปรแกรมพลศึกษา ในสถาบันอาชีวศึกษาของรัฐบาล และเอกชน ในกรุงเทพมหานคร ที่สังกัดกรมอาชีวศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ ซึ่งมีรวมทั้งหมด 28 สถาบัน

กลุ่มประชากรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ครูผู้สอนวิชาพลศึกษาในสถาบันอาชีวศึกษา ทั้งของรัฐบาลและเอกชน ในกรุงเทพมหานคร จำนวน 38 คน จากสถานศึกษา 28 แห่ง ซึ่งเป็นสถานศึกษาของรัฐบาล 10 แห่ง และสถานศึกษาของเอกชน 18 แห่ง ซึ่งสถานศึกษาทั้งหมดนี้ จัดสอนตามหลักสูตรของกระทรวงศึกษาธิการ โดยใช้หลักสูตร 3 ปี

ขอตกลงเบื้องต้น

1. ผู้วิจัยถือว่า ผู้ตอบแบบสอบถามตอบจากความเป็นจริง และให้ความร่วมมือด้วยความจริงใจ ข้อมูลทุกอย่างเป็นที่เชื่อถือได้
2. สถาบันอาชีวศึกษาที่ผู้วิจัยได้ทำการวิจัย คือ สถาบันอาชีวศึกษาที่ทำการสอนในหมวดวิชาชีพประเภทวิชาต่าง ๆ ดังนี้ วิชาคหกรรม วิชาศิลปหัตถกรรม วิชาช่างอุตสาหกรรม วิชาเกษตรกรรม ซึ่งสถาบันอาชีวศึกษาเหล่านี้ตั้งอยู่ในกรุงเทพมหานคร

คำจำกัดความของการวิจัย

1. ครูพลศึกษา หมายถึง ครูผู้สอนหรือมีหน้าที่รับผิดชอบทางด้านวิชาพลศึกษาของสถาบัน ทั้งมีวุฒิและไม่มีวุฒิทางพลศึกษา
2. การสอนวิชาพลศึกษาในชั้นเรียน หมายถึง การจัดการเรียนการสอนวิชาพลศึกษาชั้นตามหลักสูตรของกระทรวงศึกษาธิการ โดยเปิดโอกาสให้นักเรียนทุกคนได้เรียนรู้ทักษะของกีฬาประเภทต่าง ๆ ตลอดจนให้ทราบเกี่ยวกับความรู้ทั่วไปของกีฬานั้น ๆ ด้วย
3. การแข่งขันกีฬาภายในโรงเรียน หมายถึง การจัดกิจกรรมแข่งขันกีฬาภายในโรงเรียน โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อให้นักเรียนได้นำความรู้และทักษะทางกีฬาที่ได้เรียนมาแล้วมาใช้ในสภาพการแข่งขันที่แท้จริง
4. การแข่งขันกีฬาระหว่างโรงเรียน หมายถึง การแข่งขันกีฬาระหว่างโรงเรียนเพื่อให้นักเรียนที่มีทักษะกีฬาได้เข้าแข่งขันกีฬากับโรงเรียนอื่น เพื่อแสดงความสามารถให้เต็มที่ และส่งเสริมให้ดียิ่งขึ้นเรื่อย ๆ ไป รวมทั้งการแข่งขันกีฬาเพื่อความสามัคคี ทั้งที่จัดขึ้นเป็นโปรแกรมประจำปีและจัดขึ้นเป็นครั้งคราว
5. การจัดกิจกรรมเพื่อนันทนาการ หมายถึง การจัดกิจกรรมพลศึกษาเพื่อเปิดโอกาสให้นักเรียนได้รู้จักนำทักษะทางด้านประสมการณ์ที่ได้เรียนรู้อมาใช้ให้เกิดประโยชน์ในเวลาว่าง

6. การจัดโปรแกรมพิเศษสำหรับเด็กพิการ หมายถึง การจัดกิจกรรมพลศึกษา เพื่อส่งเสริมให้นักเรียนที่ไม่สามารถมีส่วนร่วมกับนักเรียนคนอื่น ๆ ในกิจกรรมปกติ ได้มีโอกาสพัฒนา ร่างกาย จิตใจ อารมณ์ และสังคม ตามอัธยาศัยของตนเอง

7. สถาบันอาชีวศึกษา หมายถึง สถาบันที่เปิดสอนวิชาชีพตามหลักสูตรของกระทรวงศึกษาธิการ โดยใช้หลักสูตร 3 ปี ซึ่งสังกัดกรมอาชีวศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการวิจัยนี้

1. ทำให้ทราบสภาพการจัดโปรแกรมพลศึกษาในสถาบันอาชีวศึกษาที่อยู่ในกรุงเทพมหานคร ซึ่งจะเป็นข้อมูลและแนวคิดที่จะพิจารณาเพื่อหาแนวทางในการปรับปรุงโปรแกรมพลศึกษาให้ดียิ่งขึ้น
2. เพื่อเป็นแนวทางในการปรับปรุงตัวบุคลากร สถานที่ อุปกรณ์ และค่านหลักสูตร เพื่อให้การจัดโปรแกรมพลศึกษาในสถาบันอาชีวศึกษาได้ผลดียิ่งขึ้น
3. เพื่อให้ครูพลศึกษาและผู้ที่เกี่ยวข้องได้ทราบปัญหาการจัดและดำเนินการโปรแกรมพลศึกษา ในสถาบันอาชีวศึกษาที่อยู่ในกรุงเทพมหานคร แล้วจะค้นหาแนวทางแก้ไขปัญหาดังกล่าวเหล่านั้น เพื่อให้การจัดและดำเนินโปรแกรมพลศึกษาเป็นไปด้วยดียิ่งขึ้น
4. เพื่อเป็นแนวทางในการศึกษาค้นคว้าและวิจัยเพิ่มเติมในโอกาสต่อไป